

Obszar tematyczny/problemowy:

- Kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego

Przedmiot/ Etap edukacji/ Klasa:

Geografia/ III etap edukacji (klasy I-IV Liceum Ogólnokształcącego i I-V Technikum)

Scenariusz zajęć - dla klas I-IV Liceum Ogólnokształcącego i I-V Technikum

Temat: **Świadomy konsument - “Pomyśl zanim kupisz, pomyśl zanim wyrzucisz”**

Zagadnienia metodyczne stanowiące podstawę przygotowania zajęć:

Podstawa programowa:

Szkoła kształtuje postawę szacunku dla środowiska naturalnego, motywuje do działań na rzecz ochrony środowiska oraz rozwija zainteresowanie ekologią.

Cele - przewidywane osiągnięcia ucznia:

- Uświadomienie młodzieży potrzeby racjonalnego gospodarowania zasobami,
- Dokonywanie przez młodzież świadomych wyborów konsumenckich,
- Budowanie relacji pomiędzy człowiekiem a przyrodą,
- Poznanie pojęcia zrównoważonego rozwoju i zasady 3R,
- Umiejętność zastosowania zasady 3R w życiu codziennym,
- Znajomość pojęcia konsumpcjonizmu i jego konsekwencji.

Metody:

- wykład informacyjny,
- dyskusja,
- zadanie do wykonania,
- gra edukacyjna.

„Rozwój zakładu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w mieście Racibórz”

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020

Forma:

- praca indywidualna,
- zbiorowa,
- zespołowa.

Pomoce dydaktyczne:

- film,
- kampanie reklamowe,

<https://www.youtube.com/watch?v=JVITvm9XRc>

<https://www.youtube.com/watch?v=WfGMYdaICIU&t=72s>

https://www2.hm.com/pl_pl/customer-service/product-and-quality/product-sustainability.html

<http://www.pomaganieprzezubranie.pl/drugie-zycie-ubran-i-tekstyliow>

https://www2.hm.com/pl_pl/ona/kampanie/16r-garment-collecting.html

- 3R i przykłady stosowania w życiu codziennym - **załącznik 1**

Przebieg zajęć:

1. Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę świadomych postaw konsumenckich i przeprowadza wykład informacyjny:

Poprzednie pokolenia zdały sobie sprawę, że ekspansywna gospodarka człowieka i jego konsumpcjonizm doprowadziły do nadmiernego wyeksploatowania i zniszczenia naturalnego środowiska. Nie radzimy sobie z ogromną ilością nieprzetwarzalnych odpadów, zanieczyszczoną wodą i powietrzem. Wasze pokolenie musi się zmierzyć z tymi problemami i znaleźć rozwiązanie.

2. Nauczyciel odtwarza dostępne materiały filmowe - *People don't deserve...*
3. Nauczyciel zwraca się z prośbą do uczniów, aby podzielili się z nim swoimi refleksjami na temat obejrzanego materiału,
4. Nauczyciel proponuje możliwe rozwiązanie wprowadzając zasadę **3R (reduce, reuse, recycle)**
5. Nauczyciel zapoznaje uczniów z zadaniem do wykonania:

„Rozwój zakładu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w mieście Racibórz”

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020

Zadanie do wykonania:

Zastanów się i zapisz w/na zeszyście/kartce, z jakich materiałów wykonane są twoje dzisiejsze ubrania i wszystko to, co masz przy sobie. Które z tych materiałów nadają się do powtórnego przetworzenia? Czy istnieje możliwość zastosowania zasady 3R?

6. Otwarta dyskusja:

Nauczyciel pyta uczniów, czy jako młodzi konsumenci, obracający się w świecie mody, zdają sobie sprawę z istnienia proekologicznych marek odzieżowych, dla których priorytetem jest dbałość i troska o środowisko naturalne.

7. Nauczyciel odtwarza uczniom kampanię reklamową firmy np. H&M (dostępną w materiałach powyżej), pyta o znajomość innych firm z podobnym nastawieniem,

https://www2.hm.com/pl_pl/ona/kampanie/16r-garment-collecting.html

Wrzuć torbę z niepotrzebnymi tekstyliami do specjalnego pojemnika w najbliższym sklepie H&M. Przyjmujemy wszystkie tekstylia, również nieparzyste skarpetki, sprane T-shirty i stare prześcieradła. Przekażemy je do najbliższego zakładu recyklingu, w którym zostaną posortowane ręcznie. Za każdą torbę zostawionych tekstyliów dostaniesz kupon rabatowy na następne zakupy!

8. Gra edukacyjna:

Nauczyciel rozpoczyna grę edukacyjną wybierając 5 ochotników spośród uczniów. Prosi ich o ustawienie się do siebie plecami, a bokiem do klasy. Pierwszemu z nich przedstawia hasło - **Pomyśl zanim kupisz, pomyśl zanim wyrzucisz** (w taki sposób, żeby reszta klasy i uczestników go nie słyszała). Jego zadaniem jest przekazanie tego hasła bez słów i dźwięków osobie za nim - za pomocą gestów (reszta ochotników stoi zwrócona do nich plecami). Po przekazaniu hasła pierwsza osoba znów odwraca się tyłem, a ochotnik, który zna już hasło klepie następną osobę w ramię, która odwraca się do niego przodem. Znowu następuje przekazanie hasła za pomocą gestów. Ochotnicy po kolei przekazują sobie hasło. Chodzi o to, żeby jak najdłużej hasło nie zostało zmienione, co jest bardzo trudne bez użycia słów! Gra kończy się w momencie, gdy ostatni ochotnik pozna bądź

nie, pierwotne hasło. Proszony jest o odgadnięcie hasła na podstawie gestów, jakie pokazywała mu osoba przed nim. Na koniec nauczyciel odczytuje pierwotne hasło.

9. Nauczyciel dziękuje uczniom za zaangażowanie i apeluje o większą świadomość konsumencką i stosowanie zasady 3R w życiu codziennym.

Załącznik 1

3R - Reduce, Reuse, Recycle

3R - to prosta zasada ekologicznego podejścia do surowców i energii.

Oznacza:

1. redukcję ilości opakowań i odpadów,
2. ponowne używanie tych, których nie udało się zredukować,
3. przetwarzanie surowców, których nie można użyć ponownie.

Wszystkie reguły 3R są ze sobą ściśle powiązane, istotna jest także ich kolejność. To, czego nie można zredukować, należy użyć ponownie, a w ostateczności poddać recyklingowi.

3R w życiu codziennym

REDUCE - redukcja

Pierwszy i najważniejszy punkt nakazuje zredukowanie ilości wytwarzanych odpadów do minimum.

Reduce w życiu codziennym:

- zamiast korzystać z toreb foliowych, zabierz na zakupy własną torbę np. z materiału
- wybieraj produkty nie zawierające zbędnych opakowań np. ciasta na wagę, herbatę liściastą, wędlinę krojoną a nie paczkowaną itp.
- unikaj kupowania zbędnych rzeczy.

REUSE - ponowne użycie

Drugi element zasady 3R przypomina o możliwości powtórnego wykorzystania produktu, który w myśl tej zasady może mieć nowe zastosowanie.

Reuse w życiu codziennym:

- zbędnego sprzętu nie wyrzucaj, ale przekaz potrzebującym lub organizacjom pozarządowym;
- wybieraj produkty w opakowaniach zwrotnych;
- butelki zwrotne po napojach oddawaj do sklepu;
- zadrukowane jednostronnie kartki wykorzystaj np. na notatki;
- stare ubrania spróbuj przerobić, dzięki temu możesz uzyskać coś oryginalnego niewielkim kosztem;

RECYCLE - recykling

Recykling zajmuje ostatnie miejsce, gdyż należy go stosować w ostateczności. Produkt niezdatny do dalszego użytku powinien być przetworzony po ew. rozdzieleniu na surowce.

Recykling w życiu codziennym:

- opakowania i przedmioty wrzucaj do pojemników przeznaczonych do segregacji śmieci.
- w razie potrzeby oddziel od siebie składniki z poszczególnych surowców, np. kapsel lub korek od butelki.
- pamiętaj o zgnieceniu pudełka lub butelki przed wyrzuceniem.

Bibliografia:

<http://www.zm.org.pl/?a=3r.zasady>